

vi derfra, hvad vi i de sidste to Aar have lagt over paa Amterne med Hensyn til Veivæsenet, nemlig Forskjellen imellem Veiskatten og vore Veitudgifter, som i de første 3 Aar af de nævnte fem Aar gennemsnitlig har været 100,000 Rb., og drage vi derfra nogle Udgifter, der endnu restere for Veivæsenet, komme vi til det Resultat, at vi paa Grund af, at vi ere slupne for Hovedlandeveiene, have lagt over paa Amterne en aarlig Udgift af 80,000 Rb., hvilket for 2 Aar bliver 160,000 Rb., og vi faae altsaa ud, at vi til Forbindelsesmidler have forbrugt 13,500,000 Rb. Endvidere have vi anvendt til overordentlige Udgifter i Anledning af Forsvarsvæsenet, saasom til Bagladevaaben, riflet Skyts osv., henimod 5½ Million Daler; men der er da ogsaa realiseret for noget over 1 Million Daler, saa at, naar vi drage dette fra den førstnævnte Sum, faae vi tilbage som overordentlige Udgifter til Krigsmateriel 3,330,000 Rb. Dette, lagt til Udgifterne ved Sernbanevæsenet, giver et ganske overordentligt Beløb, som vi saaledes have anvendt til Fremme af de nævnte Formaal, uden at vi ere gaaede stærkere tilbage med Hensyn til vor Statsformue, end jeg før nævnte. Jeg skal dernæst med Hensyn til enkelte andre Ting sige, at vi samtidig dermed ikke have været karrige med Udgifter til videnskabelige Formaal og Kunstens Fremme, og desuagtet ere de separate Fonds Midler stegne i de samme 5 Aar med et Beløb af 620,000 Rb. At vi desuden have udgivet betydelige Beløb til Anlæg af Telegrapher, at vi have indrettet et nyt Forsvarssystem og saaledes næsten i alle Retninger henhørende til materielle og aandelige Formaal have anvendt rigelige Summer — Alt dette viser, haaber jeg, at Landet i disse 5 Aar har været i en heldig og lykkelig Fremgang. Danmark var efter de Slag, der ramte det i 1864, som en Mand, der paa eengang var bleven truffen af en stor Sorg og betydelige pecuniære Tab; men istedetfor at segne under Byrden har Danmark vist, at det baade aandelig og materielt taget kan leve som et selvstændigt Folk, naar det haab, som jeg tør antage egentlig har været det ledende for os i de sidste 5 Aar, fremdeles maa leve i os, indtil vi endelig see

det opfyldt derved, at vi gjenforenes med dem, fra hvem vi nu ere skilte. Men er dette saa, da troer jeg paa den anden Side, at det ikke er rigtigt, i vor Dmtale af vore finantsielle Forhold at fremstille os selv som et Folk, der umotiveret har forsøgt paa Noget, som det ikke vil være istand til at gennemføre, og allermindst er man berettiget til at bruge det Udtryk, som vi igaar hørte af et æret Medlem, der sidder ligeoverfor mig (Winther), at Danmark er „en Ubetydelighed“. Jeg troer, at det gaaer med Stater som med de enkelte Individider: Det er ikke det større eller mindre Corpus, det kommer an paa, men derimod det Liv, som Staten eller Menneket lever, og jeg troer, at vi ogsaa have godtgjort, at dersom Danmark skulde ophøre at bestaa, da gif der et Folk tilgrunde. — Dette gjaldt nu Fortiden. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) henviste os til Fremtiden, og her have vi ikke saa sikker en Sod at staae paa, som vi have ved Dpgjørelsen vedrørende Fortiden; vi vide ikke, hvad der kan hende; vi have ikke Brev paa, at vi skulle opleve saa lykkelige Aar i finantsiel Henseende som dem, vi siden 1865 have oplevet, og det er derfor ogsaa ganske vist, at vor finantsielle Tilstand, saaledes som den nu fremstiller sig for os, maa kræve den alvorligste Opmærksomhed; men vi bør dog heller ikke undlade at gøre opmærksom paa, at i de nærmeste 7 Aar, fra næste Finantsaars Begyndelse, have vi funnet contractmæssig opfyldte store Forpligtelser, og vi ville, hvad der ogsaa blev mindet om igaar, have afbetalt 17 til 18 Millioner Rb. af vor Gjæld i disse Aar, saa at vi faae en udenlandsk Gjæld, som er gaaet ned til næsten Halvdelen af, hvad den nu er, medens vi i samme Tid paa Grund af Love, som vi have vedtaget, ville have udredet ca. 10 Millioner Rb. til vort Sernbanevæsen. For at opfylde disse store Forpligtelser vil det være nødvendigt at træffe extraordinaire Foranstaltninger, men paa samme Tid maa vi haabe, at der, naar dette Tidspunkt er overvundet, vil indtræde betydelige Lettelser imod nu, saa at vi da i Renter og Afdrag ville have omtrent 2½ Million Rb. mindre Udgift